



Ortsanalys för Ankarsrum





Innehåll

1.	Bakgrund.....	3
1.1.	Vad är en ortsanalys?	3
1.2.	Ny översiktsplan för Västerviks kommun	3
1.3.	Planeringsförutsättningar	4
1.3.1.	Nuvarande ÖP	4
1.3.2.	Detaljplaner	6
1.4.	Andra utvecklingsprojekt och tidigare insatser	6
1.4.1.	Infrastruktur	6
1.4.2.	Byggnation	7
1.4.3.	Rekreation.....	7
1.4.4.	Natur	7
1.5.	Medskick från dialogarbete 2010	7
1.6.	Medskick från dialogarbete 2025	7
2.	Nuläge för orten.....	8
2.1.	Geografiskt läge	8
2.2.	Befolkning och bebyggelse	9
2.2.1.	Befolkningsutveckling	9
2.2.2.	Åldersfördelning.....	9
2.2.3.	Socioekonomiskt läge	10
2.2.4.	Lediga tomter.....	10
2.2.5.	Bebyggelseutveckling.....	10
2.2.6.	Markägoförhållanden	11
2.2.7.	Permanentbostäder och fritidsboende	11
2.3.	Historia	11
2.3.1.	Ortens framväxt	11
2.3.2.	Kulturmiljövärden	12
2.4.	Landskap och naturvärden	13
2.4.1.	Grön- och blåstruktur.....	13
2.4.2.	Riksintressen	13
2.4.3.	Skyddade områden	14
2.5.	Övergripande klimatrisker	14
2.5.1.	Temperatur och värmekartering.....	14
2.5.2.	Nederbörd, skyfall och översvämning.....	15
2.5.3.	Torka och bränder.....	16
2.5.4.	Ras, skred och erosion	17
2.6.	Funktioner	17
2.6.1.	Bostadsområden	17
2.6.2.	Centrum	18
2.6.3.	Verksamhetsområden.....	18
2.6.4.	Offentlig verksamhet	18
2.6.5.	Handel, service och besöksnäring.....	18
2.6.6.	Fritid, kultur och rekreation - föreningsliv, folkliv.....	18
2.7.	Kommunikationer och infrastruktur	19
2.7.1.	Restider	19
2.7.2.	Biltrafik och vägnät	19
2.7.3.	Gång- och cykeltrafik	20
2.7.4.	Kollektivtrafik	20

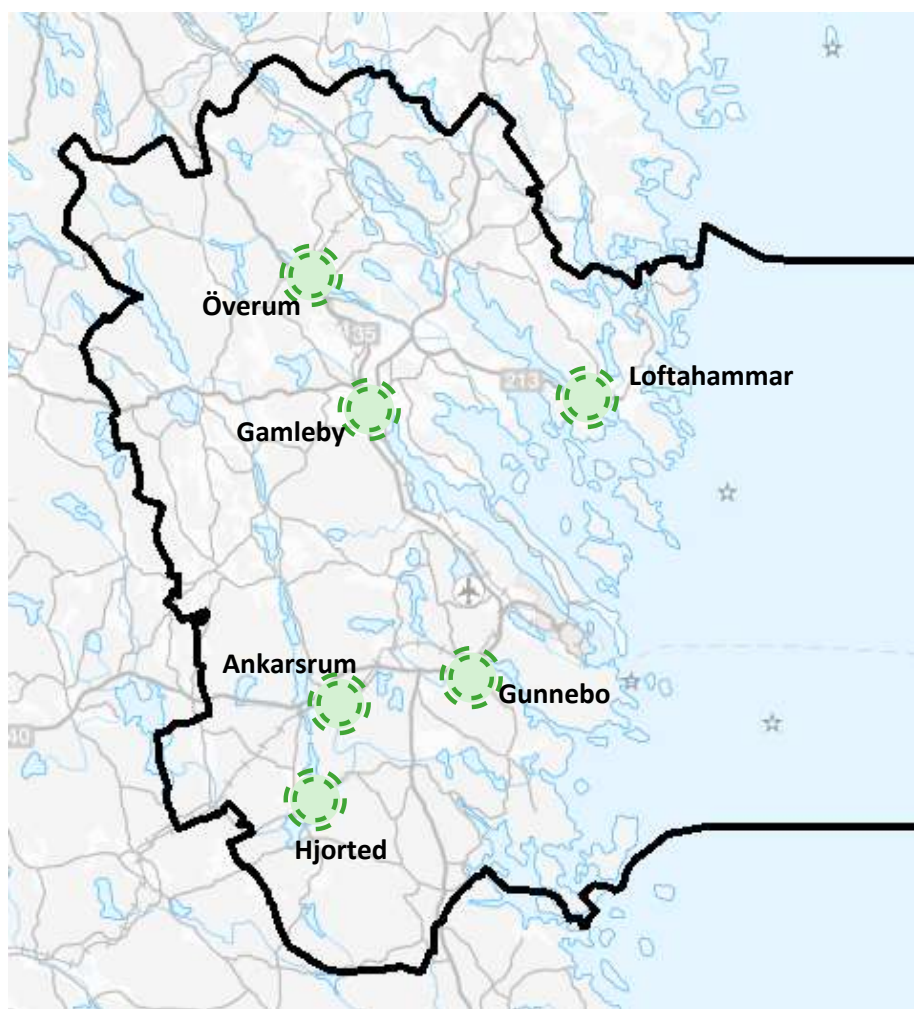


1. Bakgrund

1.1. Vad är en ortsanalys?

För att få en klarare bild av förutsättningarna i kommunens orter används ortsanalyser som verktyg. En ortsanalys är en Ortsbeskrivning som syftar till att skapa en gemensam bild av en Orts förutsättningar, kvaliteter och förbättringsbehov. Den syftar även till att vara en grund för dialog om orternas förutsättningar och utveckling framåt, och underlaget används vid invånardialogtillfällen.

På följande platser i kommunen genomförs en ortsanalys under 2024/2025 som en del i arbetet med framtagande av ny översiktsplan.



1.2. Ny översiktsplan för Västerviks kommun

Västerviks kommun arbetar med att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan (ÖP). Enligt plan- och bygglagen ska alla kommuner ha en aktuell översiktsplan som ska omfatta hela kommunen. Översiktsplanen är kommunens långsiktiga plan för den fysiska utvecklingen av hela kommunen, det vill säga hur



mark- och vattenområden och den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Den berättar exempelvis om var bostäder ska byggas, var näringslivet ska kunna etablera sig, var grönsstruktur och natur ska utvecklas liksom cykelstråk och kollektivtrafik.

Processen för framtagandet är till stor del styrd av plan- och bygglagen, som bland annat sätter förutsättningarna för hur samråd och granskning ska gå till. Kommunen har därtill valt att genomföra utökade dialoger som ett komplement till senare samråd och granskning för att tidigt i processen få in kunskap och perspektiv från olika målgrupper. Inför dessa tidiga dialoger tas ortsanalyser fram som ett verktyg. Vid dialogtillfällena har målgrupperna möjlighet att ta del av delar av ortsanalyserna och ge input på om det saknas relevanta uppgifter och andra medskick. Ortsanalyserna ligger till grund för det samrådsförslag för översiktsplan som tas fram.

Arbetet med framtagande av den nya översiktsplanen, ÖP2050, pågår under flera år. Samråd beräknas ske under 2026, granskning under 2027 och ett antagande av den färdiga översiktsplanen förväntas under våren 2028.



1.3. Planeringsförutsättningar

1.3.1. Nuvarande ÖP

Den nu gällande översiktsplanen, ÖP2025, föregicks av ÖP2000. Tillhörande ÖP2000 fanns fördjupade tätortsstudier för Västerviks kommun, där man ort för ort gick igenom föreslagen utveckling och pekade ut utvecklingsområden på en markanvändningskarta. Denna tätortsfördjupning aktualiserades dock aldrig när nuvarande översiktsplan antogs.

I nuvarande översiktsplan (ÖP2025) pekas Ankarsrum ut som en större tätort som genom sin befolkning, kommunikationsläge och i kraft av det samlade serviceutbudet idag har en funktion som serviceort för det kringliggande omlandet. Även följande förutsättningar anges i ÖP2025.

Funktion:

- Ligger längs riksväg 40 mitt emellan två centralorter; Västervik och Vimmerby och kan dra nytta av två arbetsmarknadsregioner.
- Skola upp till högstadiet.
- Närhet till stora arbetsgivare.

Utvecklingsmöjligheter:

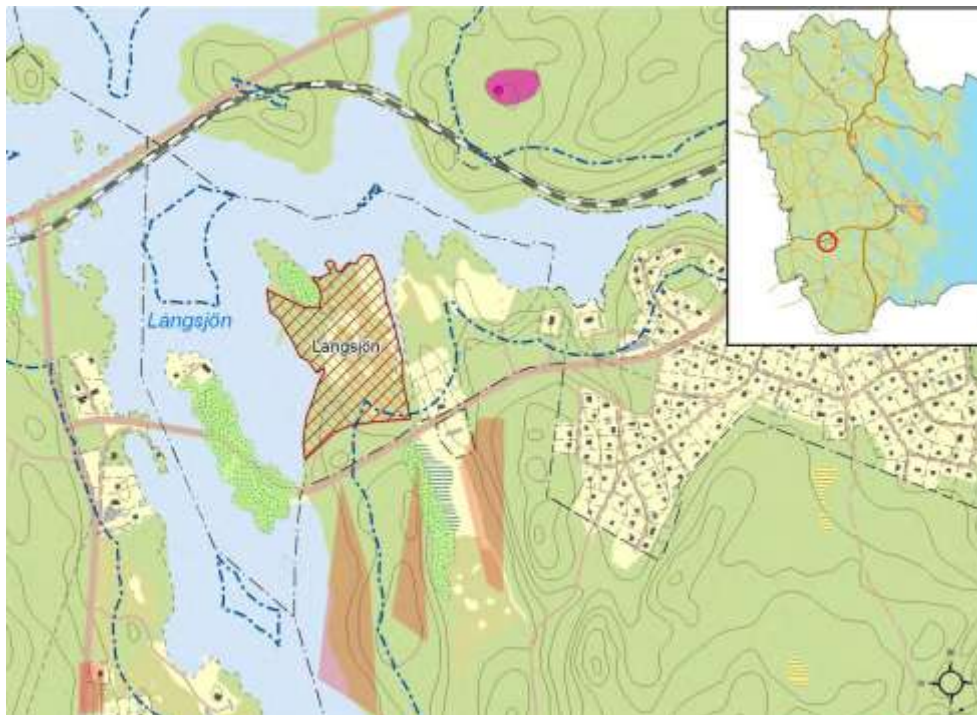
- Utveckla kommunikationsmöjligheterna med buss och anslutande pendlingsparkering.



- Attraktivt boende (för exempelvis pendlare).
- LIS-områden.

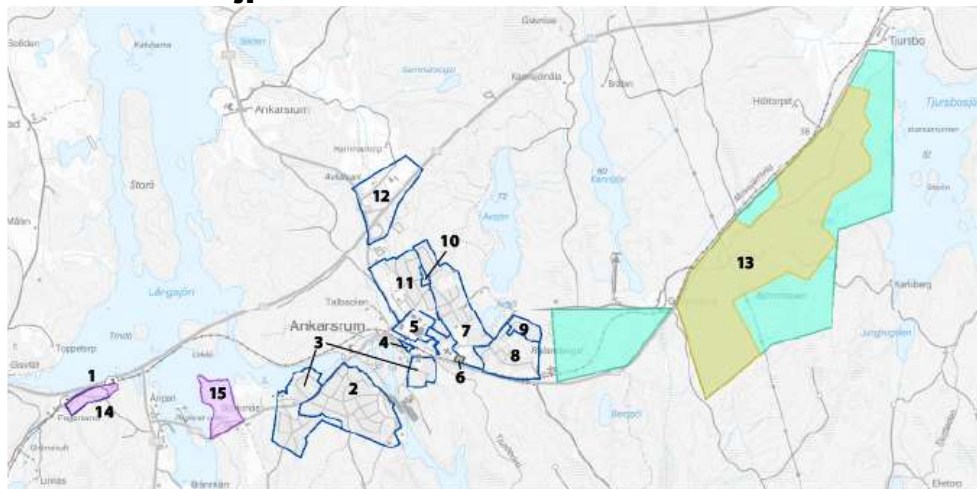
Specifikt omnämns Ankarsrum i ett ställningstagande i ÖP2025 (skapa knutpunkter för kollektivtrafik och samåkning vid de starka stråken för att förenkla pendling, exempelvis vid Ankarsrum), men det finns även generella ställningstaganden och mål för hela kommunen som berör orten.

I gällande ÖP2025 med tillhörande tematiskt tillägg för bebyggelse på landsbygd finns ett område i Ankarsrum utpekade som LIS-område och tänkt att utvecklas för bostadsändamål vid Långsjön. Det tematiska tillägget beslutades dock inaktuellt av kommunfullmäktige 2018, när nuvarande översiktsplan aktualitetsprövades. I markanvändningskartan för ÖP2025 återfinns dock det utpekade området. Ett uppdrag om framtagande av detaljplan för det utpekade området gavs 2018. Bebyggelse på landsbygd och LIS-områden kommer hanteras inom ramen för den nya översiktsplanen, ÖP2050.





1.3.2. Detaljplaner



Kartbilden visar gällande (markerade med blå yttrelinjer) och pågående detaljplaner.

Gällande detaljplaner

I Ankarsrum finns gällande detaljplaner vars fastigheter inte är fullt utbyggda. Inom orten finns mark planlagd för följande ändamål.

- Obebyggd mark för bostäder finns inom detaljplan 2, 7, 8 och 9. Totalt uppgår det till en yta om cirka 38 330 kvm obebyggd mark för bostäder.
- Obebyggd mark för handelsändamål finns inom detaljplan 4. Totalt uppgår det till en yta om cirka 500 kvm obebyggd mark för handel.
- Obebyggd mark för småindustri finns inom detaljplan 12. Totalt uppgår det till en yta om cirka 10 000 kvm obebyggd mark för småindustri.

Pågående planarbeten

- **Del av Falsterbo 1:12 mfl. Tomat- och fiskodling (13):** Planens syfte är att möjliggöra för markanvändningarna industri, växthus och solenergianläggning inom delar av fastigheten Falsterbo 1:12. Syftet är att skapa förutsättningar för större etableringar med behov av stora byggnader och anläggningar.
- **Anvedebo 1:198 m.fl. (LIS Ankarsrum) (15):** Området är utpekad som LIS-område enligt tidigare översiktsplan. Syftet är att göra det möjligt att bygga nya bostäder vid Långsjön utanför Ankarsrum. Planarbetet är i uppstartsskedet.

1.4. Andra utvecklingsprojekt och tidigare insatser

1.4.1. Infrastruktur

Iordningställda hållplatser, pendelparkering och förbättrad avfart vid väg 40 har tillkommit de senaste åren.



1.4.2. Byggnation

En ny livsmedelsbutik byggdes efter beslut om att Tjustfastigheter skulle bygga butikslokalen och Coop hyra den på lång sikt. Butiken togs i bruk år 2021. Ny brandstation är färdig. Ett stort detaljplanearbete pågår för att eventuellt möjliggöra en stor industrietablering öster om Ankarsrum.

1.4.3. Rekreation

Idrottsområdet Rävlyckan har senaste tiden fått en del investeringar, som exempelvis utegym och utrustning för bättre längdspår på vintern. Badplatsen har fått flera investeringar, som exempelvis vattentoilet.

1.4.4. Natur

Nytt naturreservat har bildats söder om Ankarsrum, kring Borgberget. Tyvärr har almsjukan drabbat många almar i Bruksparken, som avverkats.

1.5. Medskick från dialogarbete 2010

2010 genomfördes dialoger i samband med framtagande av nu gällande översiktsplan (ÖP2025). Det som framkom under dialogen sammanfattades i en karta och de viktigaste medskicken från denna karta som gäller översiktsplanearbetet har kategoriserats i punkterna nedan.

- Tillgängliggör mark för verksamhetsområden vid rv 40/strategiska lägen
- Möjliggör för bostadsbyggnation i natursköna, attraktiva lägen, ex Långsjön, Axsjön samt inne i orten
- Utöka servicefunktionerna i tätorten, både offentliga och kommersiella
- Bevara, stärk och tillgängliggör kulturmiljövärdena kring Bruksparken
- Säkerställ trygga och tillgängliga transporter för oskyddade trafikanter genom tätorten och dess närliggande kopplingar, exempelvis genom bättre belysning samt trafikseparerande och fartdämpande åtgärder
- Utveckla gång- och cykelmöjligheterna längs med riksväg 40
- Se över teknisk försörjning och VA-nät
- Utöka campingmöjligheterna vid Långsjön
- Bevara och utveckla rekreationsmöjligheterna runt Axsjön samt Hällsjön, exempelvis vandringsleder, badplats, sportfiske, kanotleder och broar
- Utveckla museijärnvägens funktioner
- Skapa tydliga, informativa och välkomnande entréer till tätorten

1.6 Medskick från dialogarbete 2025

Viktiga medskick i det fortsatta ÖP-arbetet är behovet av fler och mer varierade bostäder, särskilt lägenheter, trygghetsboenden och mindre bostadsrätter som möjliggör både inflyttning och bostadsrotation. Nya bostäder bör placeras i trygga, lugna lägen med närhet till kollektivtrafik, grönområden och centrum. Engelsbergskullen och områden kring Långsjön och Hällsjön lyfts som särskilt lämpliga, dock med låg exploateringsgrad för att värna områdenas karaktär. Bostadsområdena bör främja rörelse och gemenskap. Framtiden bör också säkra tillgång till verksamhetsmark längs väg 40, där det finns god tillgång till transporter för gods och pendling. En tydlig prioritering behöver också vara att stärka kollektivtrafikens tillgänglighet, till exempel genom matarbussar till väg 40,

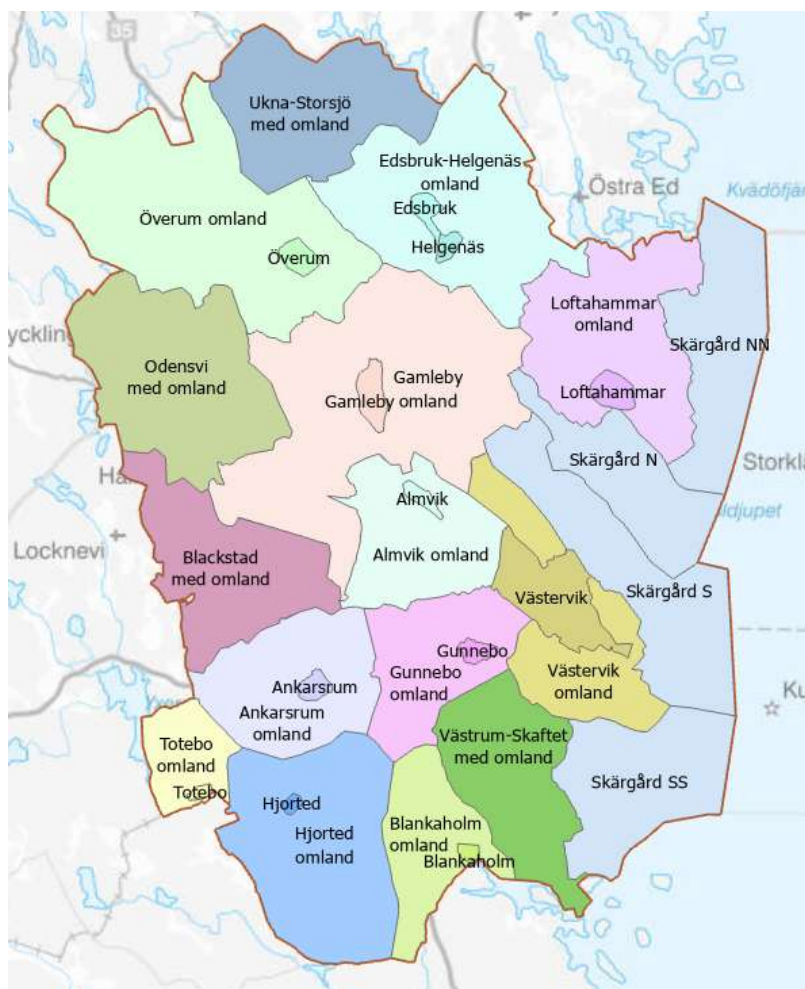


hållplats vid livsmedelsbutiken och tryggare, belysta cykelvägar. Samtidigt är det avgörande att bevara ortens värden, som naturområden, idrottsytor och Bruksparken. Nya mötesplatser och möteslokaler behövs, samt att bevara nuvarande serviceutbud och mer levande handel.

2. Nuläge för orten

2.1. Geografiskt läge

Ankarsrums strategiska läge vid riksväg 40 mellan Västervik och Vimmerby gör att orten enkelt kan ta del av två arbetsmarknadsregioner. Ankarsrum ligger ca 25 minuter från Västervik och ca 30 minuter från Vimmerby. Orten ligger nära flera sjöar, vandringleder och andra naturupplevelser. Ankarsrum erbjuder omlandet och närliggande orter ett bredare utbud av service.

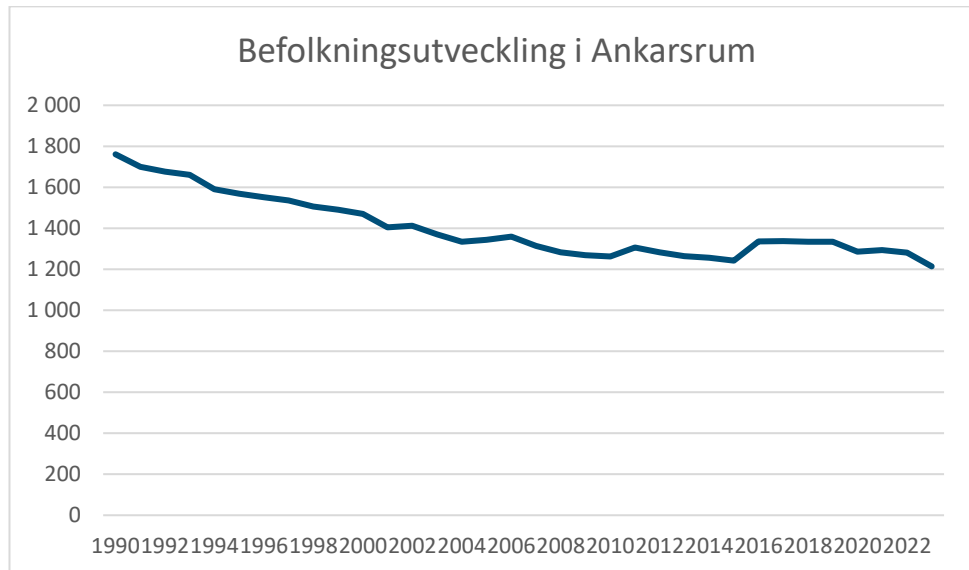




2.2. Befolkning och bebyggelse

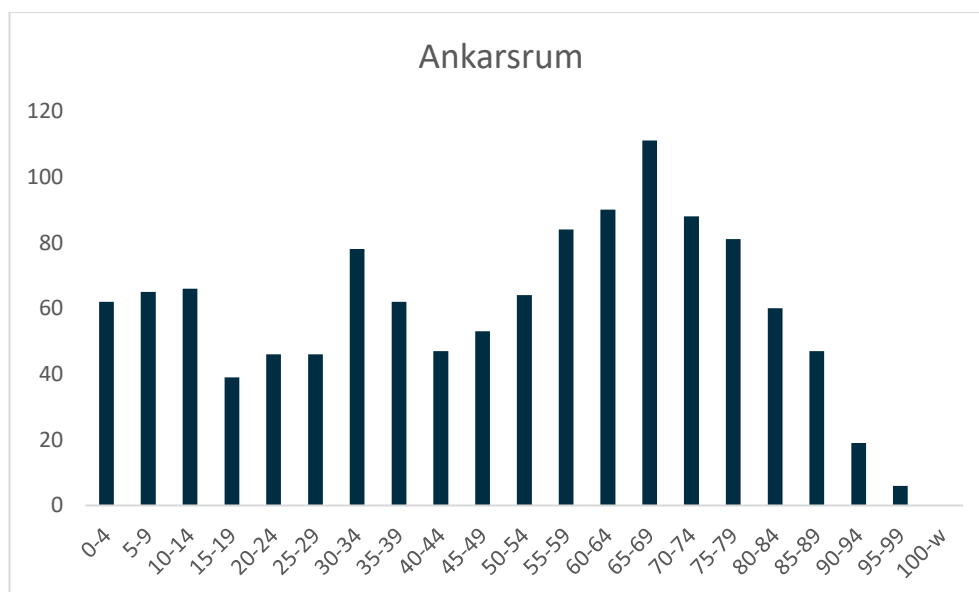
2.2.1. Befolkningsutveckling

Tidigt 80-tal bodde det ca 1700 personer i Ankarsrum tätort. Idag bor det ca 1200 personer i tätorten. Ankarsrums omgivande landsbygd är relativt liten sett till befolkningsstorlek och har under tidsperioden från 80-alet haft en stadig befolkning på ca 230 personer.



2.2.2. Åldersfördelning

Ankarsrum följer den generella åldersstrukturen som finns för kommunen i stort, det vill säga med en relativt stor andel tillhörande de äldre befolkningsgrupperna. Störst är åldersgruppen mellan 65–69, som når över 9 procent av tätortens totala invånarantal. Andelen invånare mellan 30–35 år ligger på nästan 7 procent vilket sticker ut på ett positivt sätt.





2.2.3. Socioekonomiskt läge

I tätorten Ankarsrum har 17 procent av invånarna låg ekonomisk standard. Det är ett högt värde utifrån läget i Västerviks kommun. 7,4 procent av befolkningen i Ankarsrums omland har låg ekonomisk standard. Vad gäller hög ekonomisk standard har tätorten Ankarsrum 1,6 procent och omlandet 2,8 procent.

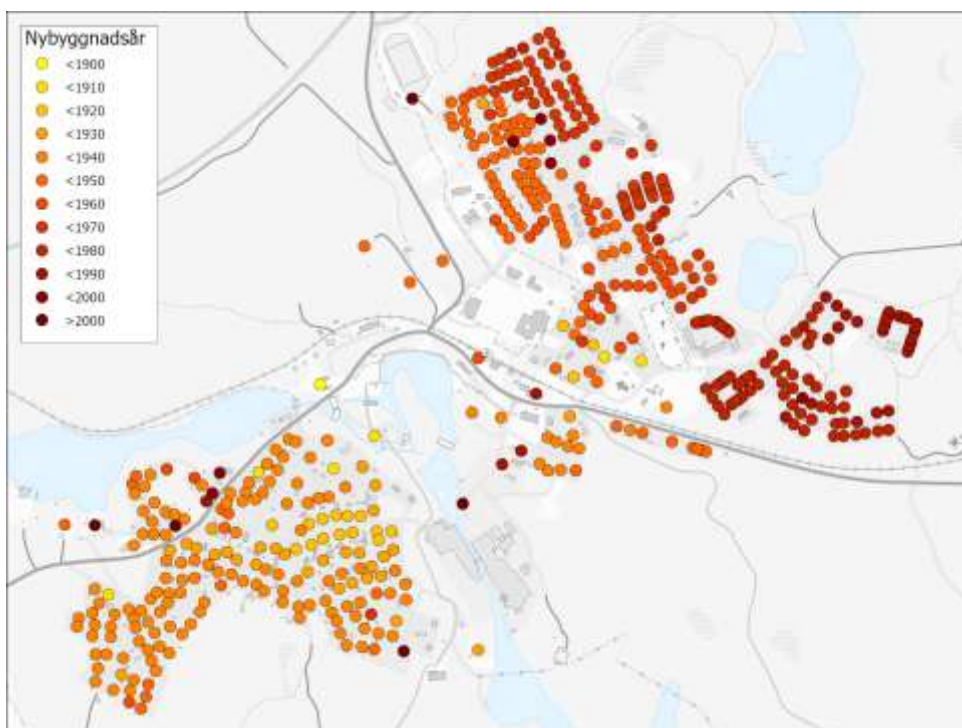
2.2.4. Lediga tomter

Flertalet lediga kommunala tomter finns i tätortens östra del (januari 2025).



2.2.5. Bebyggelseutveckling

På kartbilden nedan har samtliga befintliga byggnader i Ankarsrum delats in utifrån fastighetsregistrets information om vilket årtionde de har uppförts. Notera att detta inte innebär att det **inte** kan ha legat bebyggelse på platsen tidigare, vilket medför att det inte ger en exakt bild av hur samhället vuxit fram och när marken har ianspråktagits. Kartbilden bör istället ses som en sammanställning av hur nuvarande bebyggelse har vuxit fram och när olika områden kom till.



2.2.6. Markägoförhållanden

De kommunägda markområdena i Ankarsrum är utbredda över stora delar av orten och utgör en betydande andel av markinnehavet. De är strategiskt spridda, med tydliga koncentrationer i flera områden. Bland dessa märks Tallbacken, Rallareredberget med utsträckning österut mot Kannsjön, samt Björknäs i västra delen av samhället. Kommunen äger även mark nordöst om det befintliga bostadsområdet runt Tjustvägen och söder om Lappebovägen, där det idag finns både bebyggda ytor och obebyggda områden. Det kommunala markinnehavet omfattar en variation av marktyper, inklusive bostadsområden, natur- och rekreationsområden samt infrastruktur.

2.2.7. Permanentbostäder och fritidsboende

Till stor del är de flesta bostäder i orten bebodda och betraktas som permanentbostäder. Dock finns det ett antal fastigheter utan någon registrerad boende, cirka 13 procent av det totala fastighetsbeståndet på orten.

2.3. Historia

2.3.1. Ortens framväxt

Ankarsrum är en betydelsefull bruksort med hundraåriga anor. Ortens existens och utveckling är kopplat till bruket. Ankarsrum är en av de mest kända bruksorterna i Västerviks kommun och här finns fortfarande en industri med anor i järnbruket. Med sina 350-åriga anor kan verkstadsindustrin i Ankarsrum räknas som en av Sveriges äldsta fabriker. Ortsnamnet omnämns för första gången på 1400-talet.



Utvecklingen av Ankarsrums samhälle är tydligt kopplad till bruket, som var den centrala delen i samhället. Det är i forsarnas brus och bruksdammens vatten som man hittar Ankarsrums ursprung. Här finns dagens industri men också spåren av de gångna bruksepokerna. Kvar finns bland annat valsverksholmen, dammläggningar, herrgården från omkring 1800 och de Marés holme, där de Marés familjegrav finns.

Idag förknippas Ankarsrum nog mest med de hushållsassistenten som tillverkades där. Men allt började med järnbruket och produktion av stångjärn. Senare började man förädla stångjärnet och tillverkade spisar, grytor, spårkorsningar och andra produkter av gjutjärn. Med tiden förlorade järnframställningen sin betydelse och produktionen av gjutna och emaljerade produkter tog över.

Samhället Ankarsrum har, precis som de flesta bruksorter, vuxit fram kring Ankarsrums bruk som anlades 1655. Sedan början av 1800-talet har ett stort brukssamhälle vuxit upp kring bruket, ett samhälle som successivt utvecklats tillsammans med bruket. Bruket har från slutet av 1800-talet och fram till idag varit ortens stora arbetsgivare och byggherre, drivande i samhällsutvecklingen och i det sociala livet. Ett faktum som än idag är tydligt framträdande i ortens karaktär.

Samhället Ankarsrum med bruket som arbetsgivare, järnvägsstation, kyrka, service och handel har varit och är en av områdets viktigaste mötesplatser. En bruksort blir en plats dit människor med olika bakgrund och erfarenheter flyttar. Det skapar en annan typ av samhälle än de traditionella kyrkbyarna på landsbygden.

2.3.2. Kulturmiljövärden

Orten och det närmaste omlandet kring Ankarsrum utgör ett huvudområde i kommunens kulturmiljöprogram.

Huvudområdets sydvästra del präglas främst av bebyggelse från 1900-talets första hälft, vilken har en mycket tydlig koppling till bruket. Det är bebyggelse i form av arbetarbostäder, egnahemshus och en bruksgård. Den nordöstra delen av huvudområdet består istället av bebyggelse från 1900-talets andra hälft med en inte lika uppenbar koppling till bruket, även om bruket även här haft betydelse för bebyggelseutvecklingen.

Mellan dessa två delar sträcker sig själva Ankarsrums bruk tillsammans med ortens centrum och offentliga bebyggelse med bland annat stationshus, bank och vårdcentral. Stationsbyggnaden med sin monumentala prägel belyser den roll orten och bruket en gång spelade när järnvägen byggdes.

Ortens centrala delar, kring den gamla bruksmiljön, utgör ett kärnområde i kulturmiljöprogrammet. Kärnområdet omfattar området kring det så kallade Övre bruket, Nedre bruket, stationsområdet samt platsen kring kyrkan i Ankarsrum. Området består av bebyggelse kopplad till Ankarsrums bruk, såsom kvarvarande bruksbebyggelse, bruksherrgården, arbetarbostäder och egnahemsområden.



Området visar på brukets avgörande betydelse för Ankarsrums utveckling och expansion, och har därmed höga kulturhistoriska värden.

2.4. Landskap och naturvärden

2.4.1. Grön- och blåstruktur

Landskapet präglas av Långsjön och dess vattensystem som en gång utgjort en havsvik vid en tidpunkt då denna del av landet inte var befolkad.

I samband med framtagande av ÖP2050 togs även ett planeringsunderlag för grön- och blåstruktur fram, som ligger till grund för översiktsplanarbetet. När detta är färdigställt kommer resultatet att arbetas in i översiktsplanen.

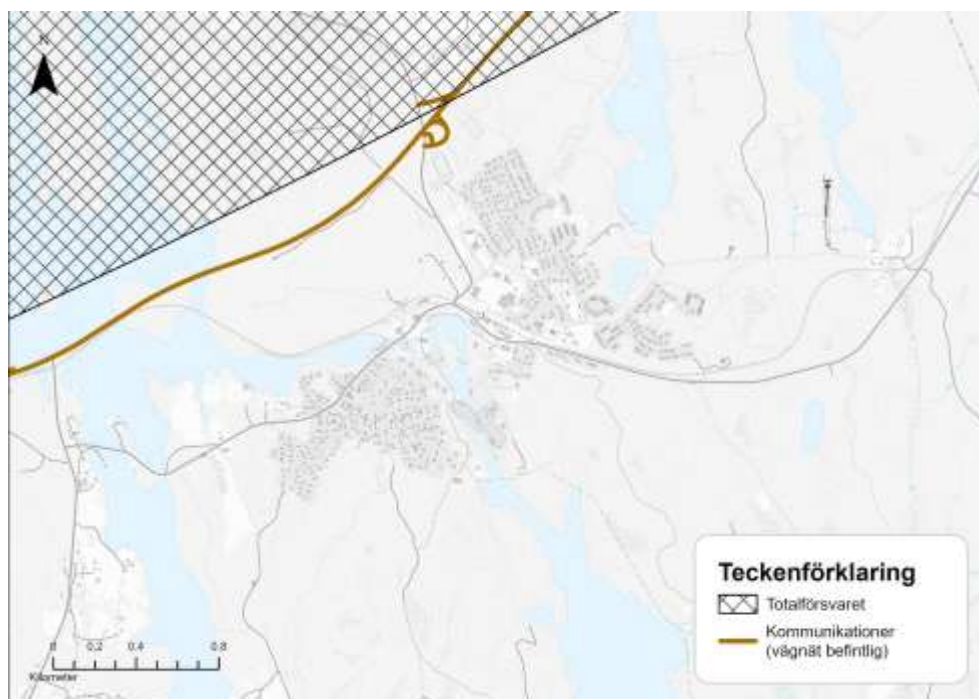
2.4.2. Riksintressen

Vissa områden kan ha så pass höga värden och är så pass unika i sig att de kan vara av nationell betydelse. Ett sådant område kan pekas ut som områden av riksintresse för ett visst samhällsintresse. Områdena kan vara betydelsefulla av olika skäl. Exempelvis höga värden för natur, kultur eller friluftsliv som måste bevaras. Även betydelsefulla vägar, järnvägar och järnvägsstationer kan pekas ut så att de förblir lätta att nyttja. Tärter för att utvinna en viss resurs såsom värdefulla ämnen och mineral kan pekas ut. Områden som är betydelsefulla för att utvinna energi kan också pekas ut. Lksom fiskevatten som har betydelse för yrkesfisket.

Riksintressena finns nämnda i lagen, i miljöbalken 3:e respektive 4:e kapitlet. De statliga myndigheterna anger områden som de anser är av riksintresse. Dessa anspråk från olika myndigheter ska sedan behandlas i kommunernas översiktsplanering. I det arbetet är det länsstyrelsen som företräder de statliga intressena, i dialog med kommunen. Kommuner kan då föreslå att lägga till nya, ändra, eller ta bort områden av riksintresse.

För Ankarsrums tätort återfinns följande riksintressen:

- Norr om tätorten går riksintresset för totalförsvaret (påverkansområde för väderradar Vilebo)
- Riksväg 40 norr om tätorten utgör riksintresse för kommunikationer



2.4.3. Skyddade områden

Skyddade områden som finns i eller i nära anslutning till tätorten listas nedan.

- Naturreservatet Borgberget söder om orten.
- Ett skogligt biotopskyddsområde väster om tätorten.
- Ett Natura 2000-område väster om tätorten (Norrhults biotopskyddsområde), enligt Art- och habitatdirektivet. Blandskogsbestånd med dominans av barrträd. Värdefull kryptogamflora pga stabila förhållanden. Sydvästvänd brant med blandskog. Direkt nedanför branten rinner en liten bäck. Storblockigt mellan bergssidan och bäcken. Mikroklimatet är stabilt fuktigt. Resten av objektet utgörs av en kärrskog. Berggrunden utgörs av granit.
- Vattenskyddsområde norr om tätorten, Axsjön och Kannsjön.

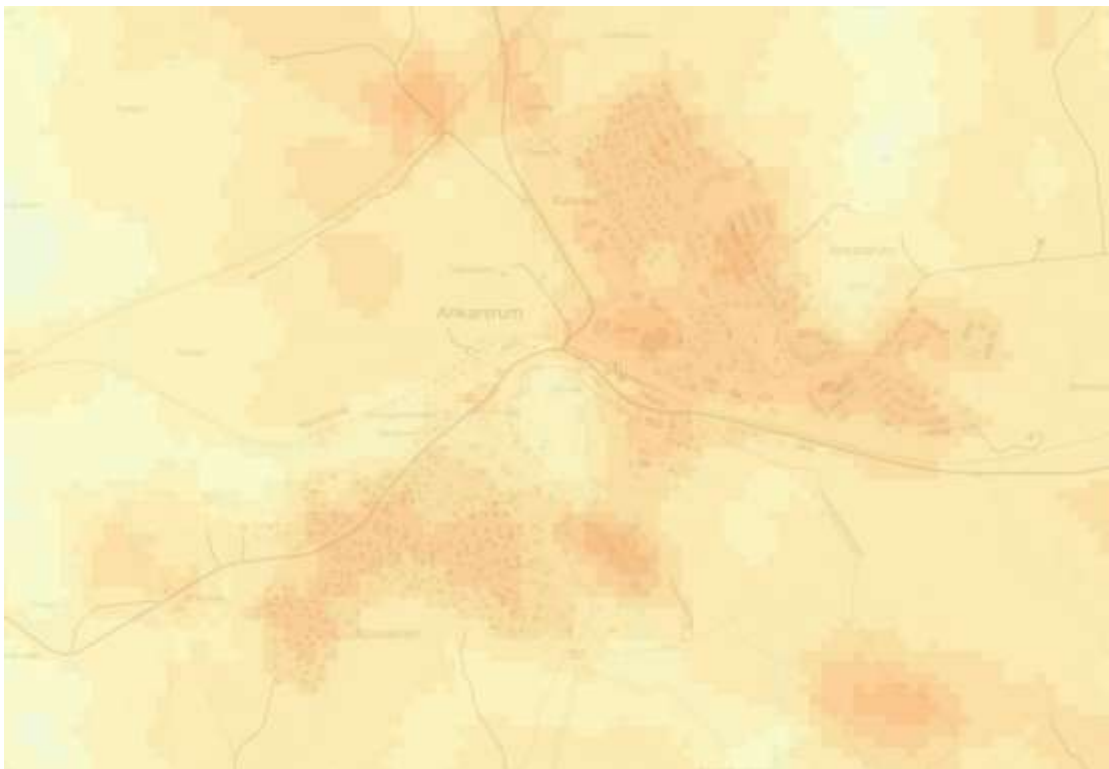
2.5. Övergripande klimatrisker

2.5.1. Temperatur och värmekartering

Medeltemperaturen i framtiden förväntas öka i hela kommunen, vilket även gäller för Ankarsrum. I Västerviks kommun förväntas medeltemperaturen öka något mer än för länet i stort, nämligen med 4,5–5,5 °C fram till perioden 2071–2100 enligt RCP8,5. Medeltemperaturen per år beräknas enligt scenariot uppmäta mellan 10–13 °C. I kommunen väntas den längsta perioden med högsommardygn att uppgå till runt 22 dygn per år för perioden 2071–2100, vilket är en ökning från idag med ca 5 dygn. Vegetationsperioden ökar med ca 100 dygn enligt scenario RCP8,5 dygn för perioden 2071–2100 jämfört med 1971–2000. För år 2071–2000 kommer därmed vegetationsperioden utgöras av mer än 300 dygn per år.



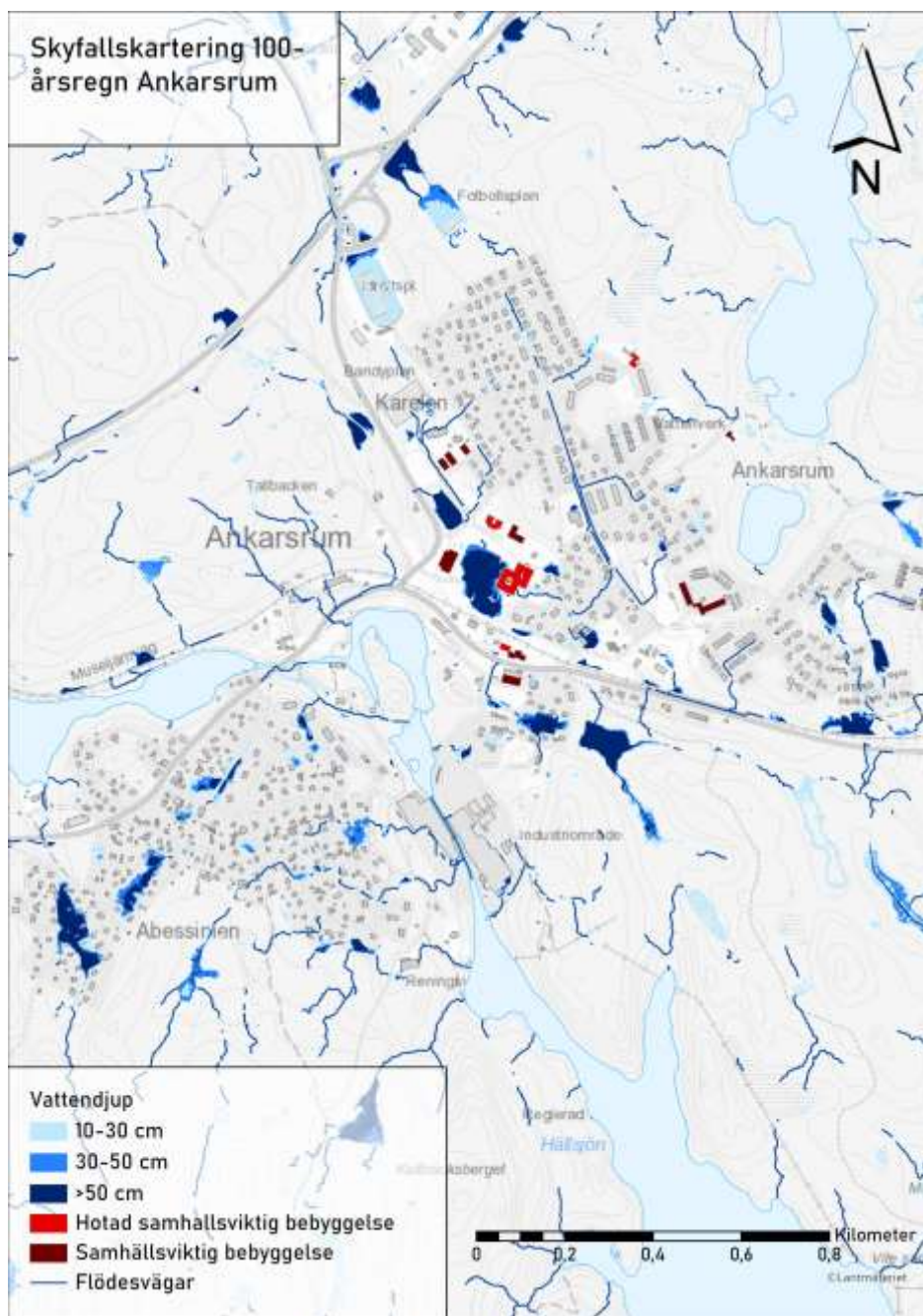
MCF, myndigheten för civilt försvar, har tagit fram en nationell värmekartering som visar högsta markytetemperaturen (maxtemperatur) under sommarperioden 1 juni till 31 augusti under 2017–2023. Resultatet av värmekarteringen för Ankarsrum redovisas nedan. Enligt värmekarteringen kan det utläsas att kommunen i stort har färre områden med uppmätta höga temperaturer i jämförelse med kringliggande kommuner. Även för Ankarsrums tätort finns det färre områden med uppmätta höga temperaturer än för andra delar i kommunen, exempelvis i de norra delarna.



2.5.2. Nederbörd, skyfall och översvämning

Totalt sett väntas i Västerviks kommun en ökning av medelnederbörden om ca 8 mm/mån för scenario RCP8,5 för perioden 2071–2100 jämfört med referensperioden. I kommunen väntas även antalet dygn med extrem nederbörd öka med ca 2 per år, vilket är något mer än scenariot för Kalmar län. Totalt sett kommer därför det kunna uppgå till 4–5 dygn med extrem nederbörd per år för kommunen enligt scenario RCP8,5. Trots ökningen väntas färre dygn med extrem nederbörd i våra trakter än för landet i sin helhet.

Nedan finns en kartbild över Ankarsrum där en simulering för ett 100-årsregn visar vilka områden och samhällsviktiga funktioner som kan vara extra utsatta vid en skyfallshändelse. Skyfallskarteringen visar vilka områden som svämmar över vid extrema regnhändelser när dagvattensystem och markens infiltration inte räcker till. I tätorten utgörs främst Ankarsrums skola, Ankarsrums fritidsgård, brandstationen och värmeverket som hotad samhällsviktig bebyggelse vid skyfallshändelser.



2.5.3. Torka och bränder

En period utan nederbörd kallas torrperiod. Denna indikator beskriver årets eller säsongens längsta torrperiod. För kommunen som helhet kommer scenario RCP8,5 inte innebära någon nämnvärd förändring för indikatorn, utan för perioden 2071–2100 kommer den längsta torrperioden att uppgå till ca 21,5 dygn per år enligt scenario RCP8,5.

Brandrisken i skog och mark påverkas av olika meteorologiska faktorer såsom luftfuktighet, nederbörd, temperatur och vind. Extremväder kommer att bli vanligare. Ett varmare klimat leder till snabbare upptorkning och ökad brandrisk



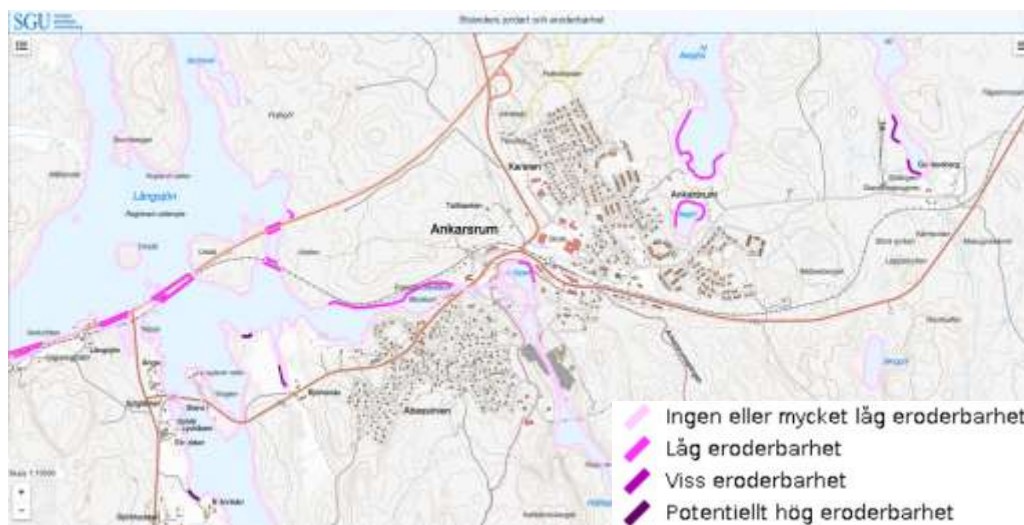
under torra perioder. Den framtida säsongen med brandrisk kommer att förändras mest i de områden som i dagens klimat är mest utsatta för brandrisk; framför allt i Östersjölandskapen. Starten på brandrisksäsongen i detta område tidigareläggs med ca 40 dagar mot slutet av seklet. Slutet av säsongen påverkas inte lika mycket, i södra Sverige senareläggs slutdatumet med ca 10 dagar. Sammantaget innebär detta en ökning av brandrisksäsongens längd med ca 50 dagar. I Östersjölandskapen ökar frekvensen av högriskperioder från dagens 2 av 3 år till att inträffa varje år.

2.5.4. Ras, skred och erosion

Ras och skred är snabba massrörelser i jordtäcket eller i berggrunden, som kan skada människor och orsaka stora skador dels på mark och byggnader inom det drabbade området, dels inom det markområde nedanför slänten där skred- och rasmassorna hamnar.

Med en stigande havsnivå och ökad årsmedelvattenföring i vattendragen ökar risken för stranderosion och erosion längs med vattendragen. Områden som tidigare inte varit utsatta för erosion kan påverkas. Med mer nederbörd kan riskerna öka för ras och skred i slänter som idag betraktas som stabila.

Kartan nedan visar på stränders eroderbarhet. Strandkanterna inom och utanför Ankarsrum består till största del av berg, med inslag av morän, vilket ger bra förhållanden och ingen till låg eroderbarhet.



2.6. Funktioner

2.6.1. Bostadsområden

Orten är delad i två större bostadsområden, ett norr om Bruksparken, dammen och ån, och ett område söder om. Den södra delen brukar benämnas som "den gamla delen" av orten med fler inslag av den historiska bruksmiljön. Där områdena möts ligger Bruksparken och flera av centrumfunktionerna. På grund av åns barriärskapande effekt kommer ortens geografiska delning kvarstå.



I Ankarsrum har det kommunala bostadsbolaget 126 lägenheter. Angående bostadsutbud arbetar kommunen i dessa frågor via handlingsplan för bostadsförsörjning.

2.6.2. Centrum

Orten saknar ett väldefinierat centrum. Från Bruksparken mot vårdcentral, matbutik, station och skola samlas flera viktiga funktioner. Inget tydligt torg finns.

2.6.3. Verksamhetsområden

Ankarsrum är en historisk bruksort, idag kanske främst förknippad med Ankarsrum assistent som är en köksmaskin. Centralt i orten finns flera industrier i ett verksamhetsområde. Där finns flera företag som är största arbetsgivare på orten. Ett verksamhetsområde finns även längs väg 40.

2.6.4. Offentlig verksamhet

Orten har ett utbud av kommunal och regional service. Ankarsrums skola har klasser från F-9. För F-6 är upptagningsområdet främst Ankarsrum samt omgivande landsbygd. För högstadiet är upptagningsområdet från Blackstad till Gunnebo samt från Blankaholm till Hjorted och Totebo. Ca 250 elever finns på Ankarsrums skola totalt. Ankarsrum har också förskoleverksamhet.

Inom kommunal service finns även äldreboendet Kungshöjden samt ett bibliotek och fritidsgård.

Regionen är huvudman för ortens vårdcentral som har upptagningsområde i hela södra kommunen.

I Ankarsrum finns en bemannad brandstation, en återvinningsstation i samhället samt en återvinningscentral i utkanten av samhället.

Offentlig konst finns på flera platser, exempelvis flera skulpturer och minnestavlor i Bruksparken och muralmålningar på husfasader.

2.6.5. Handel, service och besöksnäring

Ankarsrums utbud av handel består av exempelvis frisör, restaurang, loppis och matbutik.

Långsjöns camping är viktig för områdets besöksnäring.

I Ankarsrum gör den smalspåriga järnvägen ett stopp vid Ankarsrums stationshus. Härifrån tar du dig mot Västervik eller Hultsfred sommartid. I Bruksparken finns Aktiveum som drivs av hembygdsföreningen samt hembygdsmuseum.

2.6.6. Fritid, kultur och rekreation - föreningsliv, folkliv

Ankarsrums kommunala badplats är stor med flera bryggor samt utrymme för beachvolleyplan, stora gräsytor, grillning samt vattentoaletter.

Orten har fem lekplatser varav en vid skolan och en vid förskolan.



Orten har en samhällsförening som driver bygdens övergripande frågor kring utveckling av Ankarsrum. Orten har flertalet idrottsföreningar, exempelvis orientering, fiske, skytte, idrottssällskap. Det finns även hembygdsförening och Folkets Hus-förening. Fler av idrottsföreningarna har verksamhet kring idrottsplatsen Bruksliden.

2.7. Kommunikationer och infrastruktur

Ankarsrum har med sin placering längs riksväg 40 mellan centralorterna Vimmerby och Västervik ett strategiskt läge med närhet till två större tätorter och dess utbud av arbetstillfällen och service.

2.7.1. Restider

Med bil tar det ca 25 minuter till Västervik och ca 30 minuter till Vimmerby. Det tar ca 25 minuter med buss både till Västervik och till Vimmerby.

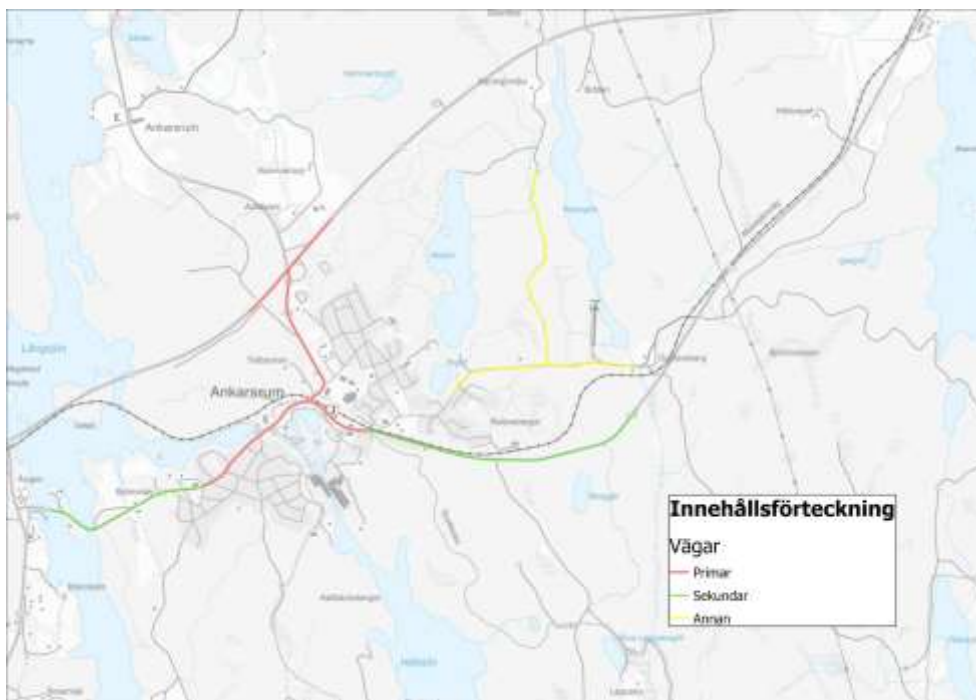
2.7.2. Biltrafik och vägnät

Ankarsrum har flertalet vägförbindelser till Riksväg 40 som är en livsnerv för orten.

Primära förbindelsen för ortens invånare till riksväg 40 är länsväg 785 förbi skolan, idrottsplatsen samt kollektivtrafiknoden med pendelparkering och flertalet avgångar mot Vimmerby i väst och Västervik i öst.

Länsväg 786 i öst-västlig riktning genom orten fyller även den en viktig funktion genom att bil *sekundära* kopplingar till riksväg 40 men även genom en att tillsammans med väg 785 knyta ihop samhället med gena transportförbindelser.

Även en *Annan* koppling har identifierats. Dock bedöms inte denna gynna samhället i sin helhet utan enbart enskilda individer.



2.7.3. Gång- och cykeltrafik

Till flera målpunkter och längs större stråk finns GC-vägar. Dock behöver orten få förstärkningar i GC-nätet för att bättre gynna exempelvis unga och äldres transporter inom orten.

2.7.4. Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken stannar idag främst längs väg 40 där det finns täta förbindelser med Västervik och Vimmerby. Till flera delar av samhället är det några kilometers avstånd till väg 40. Bussar avgår även till och från Hjorted och Totebo med mindre turtäthet, vilka möjliggör transport från Ankarsrum till riksväg 40.

Ankarsrums täta förbindelser med Västervik och Vimmerby utgör en stomme för närtrafik, särskilt den närtrafik som utgår från Blackstad, Hjorted och Totebo.

Att resa kollektivt från Ankarsrum till Västervik tar 30–45 min, beroende på om det är med eller utan byte. Buss från väg 40 till Västervik är det snabbaste alternativet medan resan tar längre tid om man åker från centrala Ankarsrum. Även till Vimmerby tar det 30 min från väg 40, och ca 40 minuter från centrala Ankarsrum. Mellan Hjorted och Ankarsrum tar det ca 15 min att åka buss, mellan Totebo och Ankarsrum tar det ca en halvtimme.

Sommartid finns möjlighet att åka smalspårigt tåg till Västervik och Hultsfred från Ankarsrum. Här är dock huvudsyftet att uppleva det gamla industriminnet och inte effektiva kollektiva resor. Det tar ca 40 minuter till Västervik och drygt en timme till Hultsfred.